

TEMAT WARSZTATU: Tożsamość - kim jestem ja i kim są moi rówieśnicy i rówieśniczki?

AUTOR/KA: Anna Chojnacka-Skoog

KONSULTACJE METODYCZNE: Iwona Wróbel-Przebięda/ Wioleta Hutniczak

CELE:

Uczeń/uczennica wie, umie rozumie:

- Dowiaduje się, świat jest wielki i różnorodny
- Dowiaduje się, że globus przedstawia świat
- Zastanawia się nad swoim miejscem w świecie
- Poznaje pojęcia kraj, kontynent, świat – wie, co jest większe, a co mniejsze
- Rozumie, że świat jest wspólny i należy do wszystkich mieszkańców i mieszkank
- Odkrywa, że mieszkańcy i mieszkanki świata w wielu rzeczach są podobni

HASŁA TEMATYCZNE:

- Wartości: Empatia, Solidarność, Otwartość, Odpowiedzialność
- Różnorodność, inność, szukanie podobieństw

PODSTAWOWE INFORMACJE NA TEMAT WARSZTATU MOŻNA ZNALEŹĆ:

CO TRZEBA PRZYGOTOWAĆ PRZED ROZPOCZĘCIEM LEKCJI?

Przewietrz salę, ustaw krzesła w kręgu lub poproś OU żeby usiadły na podłodze. Przygotuj: taśmę malarską, markery, flipcharty, piłka-globus (np. dmuchana)/ lub globus/ opcjonalnie: mapy konturowe świata dla każdego dziecka z możliwością zaznaczenia Etopii i Rosji

CZAS: 45 minut

Czas	Cel metody	Opis metody	Potrzebne materiały (np. flipchart, link do filmu, załącznik nr...)	Uwagi i warianty ćwiczenia Na co należy zwrócić uwagę? z
5 minut	Przedstawienie celu zajęć	<p style="text-align: center;">Omówienie głównego celu zajęć</p> <p style="text-align: center;">Zabawa integracyjna</p> <p>OP krótko tłumaczy dzieciom główne cele zajęć: Celem naszego spotkania będzie lepsze poznanie planety Ziemi i jej mieszkańców oraz mieszkańek. Zastanowimy się także, kim jesteśmy. Co odróżnia nas od innych ludzi a w czym jesteśmy do siebie podobni.</p>		
10 minut	Bajka o małym stworzeniu, który chce się dowiedzieć kim jest - wstęp do rozmów na temat tożsamości, pytania "kim jestem?"	<p style="text-align: center;">Bajka - Kim jestem?</p> <p>OP czyta OU bajkę pt.: "Kim jestem," autorstwa Gervase Phinn. Dzieci siedzą z zamkniętymi oczami, w wygodnej pozycji. Odgrywanie/odczytywanie bajki przerywamy zadając dzieciom kilka pytań (pytani w uwagach) itp. Jeżeli OP nie czuje się na siłach, żeby bajkę odgrywać może w trakcie czytania pokazywać zdjęcia zwierząt, które pojawiają się w bajkach.</p> <p>Pewnego gorącego dnia w środku dżungli dziwne małe stworzenie wykluło się z jajka. Podrapało się, ziewnęło, otworzyło swoje duże okrągłe oczka i rozejrzało się dookoła. "Kim jestem?" - zadało sobie pytanie, "skąd pochodzę?". I pognęło przez wysokie trawy w</p>	<p>www.youtube.com/watch?v=utptOP1eK7k</p> <p>Załącznik A: Zdjęcia zwierząt</p>	<p>(1) Jak myślicie, jakie to stworzenie?</p> <p>(2) Tym razem, jak myślicie, jakie to może być stworzenie?</p> <p>(3) Jak myślicie, jakie to stworzenie? Czy nasz bohater powinien się go bać?</p>

		<p>poszukiwaniu odpowiedzi na to pytanie. Zaraz potem spotkało inne stworzenie o bardzo długiej szyi (1). "Przepraszam"- powiedziało dziwne małe stworzenie - "czy możesz mi powiedzieć kim jestem i skąd pochodzę?" "Nie mam pojęcia" - odrzekło stworzenie chichotając - "Wiem, że jestem żyrafą i jestem najwyższym zwierzęciem na całym świecie, ale nie wiem jakim ty jesteś stworzeniem." Dziwne małe stworzenie pognęło, więc dalej przez wysokie trawy. Wkrótce spotkało stworzenie z dwoma wielkimi kłami. "Przepraszam" - powiedziało dziwne małe stworzenie- "czy możesz mi powiedzieć kim jestem i skąd pochodzę?" "Nie mam pojęcia" - trąbnęło stworzenie (2) - "Wiem, że jestem słoniem i jestem najsilniejszym zwierzęciem na całym świecie, ale nie wiem jakim ty jesteś stworzeniem." Dziwne małe stworzenie pognęło więc dalej przez wysokie trawy. Wkrótce spotkało stworzenie o bardzo długich nogach. "Przepraszam" - powiedziało dziwne małe stworzenie- "czy możesz mi powiedzieć kim jestem i skąd pochodzę?" "Nie mam pojęcia" - warknęło stworzenie - "Wiem, że jestem gepardem i jestem najszybszym zwierzęciem na całym świecie, ale nie wiem jakim ty jesteś stworzeniem." Dziwne małe stworzenie pognęło więc dalej przez wysokie trawy. Wkrótce spotkało stworzenie z ostrym rogiem. "Przepraszam" - powiedziało dziwne małe stworzenie- "czy możesz mi powiedzieć kim jestem i skąd pochodzę?" "Nie mam pojęcia" - fuknęło stworzenie - "Wiem, że jestem nosorożcem i jestem jednym z najbardziej opancerzonych zwierząt na całym świecie, ale nie wiem jakim ty jesteś stworzeniem." Dziwne małe stworzenie pognęło więc dalej przez wysokie trawy. Wkrótce spotkało bardzo włochate stworzenie. "Przepraszam" - powiedziało dziwne małe stworzenie- "czy możesz mi powiedzieć kim jestem i skąd pochodzę?" "Nie mam pojęcia" - odrzekło stworzenie - "Wiem, że jestem szympansem i jestem najmądrzejszym zwierzęciem na całym świecie, ale nie wiem jakim ty jesteś stworzeniem."Dziwne małe stworzenie pognęło więc dalej przez wysokie</p>		
--	--	--	--	--

		<p>trawy. Wkrótce dotarło nad głęboką, ciemną i bagnistą rzekę. Na jej brzegu leżało stworzenie z wielkimi żółtymi oczami i wielkim białym uśmiechem. "Przepraszam" - powiedziało dziwne małe stworzenie- "czy możesz mi powiedzieć kim jestem i skąd pochodzę?" "Tak, mogę"- prychnęło stworzenie" "Naprawdę?" - wykrzyknęło dziwne małe stworzenie. "Mogę, ale musisz podejść trochę bliżej" - wyszeptało stworzenie uśmiechając się i szeroko otwierając swoje szczęki (3). "Wejdz na czubek mojego nosa, to Ci powiem." Dziwne małe stworzenie zaczęło więc nieśmiało podchodzić bliżej, i bliżej, i bliżej... I właśnie kiedy miało już się wspiąć na czubek nosa krokodyla, usłyszało za sobą głos. "Tu jesteś!" i zobaczyło przed sobą stworzenie bardzo podobne do siebie, tylko o wiele, wiele większe. "Kim jesteś" - zapytało dziwne małe stworzenie - "Jestem Twoją mamą" - powiedziało dziwne duże stworzenie - "a Ty jesteś moim dzieckiem, matym kameleonem, najpiękniejszym i najbardziej wyjątkowym stworzeniem na całym świecie. Szukałam Cię po całej dżungli i zastanawiałam co się z Tobą stało! Teraz chodź ze mną, poznasz swoich braci i siostry."</p> <p style="text-align: center;">Pytania do dzieci po przeczytaniu historii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Po co małe stworzenie pobiegło w wysokie trawy? • Jakie inne zwierzęta spotkało po drodze stworzenie? • Czy małe stworzenie było faktycznie dziwne? • Czy dowiedziało się, jakim jest stworzeniem? Jakim jest zwierzęciem? <ul style="list-style-type: none"> • Od kogo się tego dowiedziało? • A Wy, czy wiecie, kim Wy jesteście? <ul style="list-style-type: none"> • A skąd to wiecie? 		
--	--	--	--	--

5 minut	Uporządkowanie pojęć takich jak: kraj, kontynent, świat – odróżnianie, co jest większe, a co mniejsze	<p style="text-align: center;">Globus</p> <p>OP pokazuje globus i mówi, że jest to odwzorowanie naszej planety. Zadaje pytania:</p> <p>Pyta się, co jest większe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • państwo czy miasto? • państwo czy kontynent? • kontynent czy świat? <p>OP pokazuje kolejno miasto (np. Warszawę) państwo np. (Polskę) kontynent (Europę).</p> <p>Jeżeli jest więcej czasu można zadawać OU pytania typu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Europa to miasto, państwo, czy kontynent? • Trójmiasto to miasto, państwo, czy kontynent? • Afryka, Europa, Azja to kontynenty czy Państwa? <p>OP nawiązując do kolejnego ćwiczenia mówiąc, że na całym świecie żyją ludzie, w różnych miastach, w różnych krajach i na różnych kontynentach a dzisiaj, dzięki listom, które do nas napisały możemy przyjrzeć się jak wygląda ich życie.</p>	Globus.	
20 minut	<p style="text-align: center;">Listy</p> <p>Odkrywanie, co mamy wspólnego z rówieśnikami/czkami z innych części świata</p>	<p style="text-align: center;">Listy rówieśników i rówieśniczek - szukanie podobieństw</p> <p style="text-align: center;">OP pyta OU jak wygląda ich dzień: "Jakie czynności wykonujecie każdego dnia?"</p> <p>OU zapisuje odpowiedzi na flipcharcie, a w przypadku pierwszej klasy OU obok hasłowych odpowiedzi rysuje symbole przedstawiające daną czynność. Następnie informuje OU że niebawem przeczyta listy ich</p>	<p style="text-align: center;">Projektor</p> <p>(do wyświetlania Google Maps), flipchart, kolorowe markerki, listy: Historia Muluken (Etiopia), historia Saszy (Rosja), zdjęcia dzieci -autorów/rek listów.</p>	może być tak, że grupa się szybko znudzi czytaniem listów - wówczas bardziej je opowiadamy niż czytamy lub skupiamy się tylko na jednej historii ochotników/czki

		<p>rówieśników/czek z z innych krajów, w którym również będzie mowa o codziennych czynnościach. Warto wspomnieć, że świecie są 194 kraje a żyje w nich 7,5 miliardy ludzi - to ogromna liczba! Dlatego świat jest bardzo różnorodny a my teraz poznamy historię 2 osób.</p> <p>OP pyta się OU, czy wiedzą, na jakim kontynencie znajduje się Etiopia. Informuje, że dziewczynka o imieniu Muluken, która napisała do nich list pochodzi właśnie z tego afrykańskiego kraju.</p> <p>Włącza google maps (widok z satelity) i pyta OU, gdzie chodzą do szkoły. Wpisuje odpowiedź, pokazuje im ich szkołę, a następnie pokazuje Etiopię (lub wioskę Gerba w Etiopii), w której mieszka Muluken.</p> <p>Pokazuje jaką drogę musieliby wszyscy przebyć, żeby spotkać się z Muluken osobiście.</p> <p>Pyta się również jakimi środkami transportu mogliby tam dojechać i ile trwałaby ta wyjątkowa podróż. Warto zabawić się z dziećmi w wyliczanie, ile godzin musielibyśmy jechać autem, a ile samolotem itp.</p> <p>OU wyjmując list od Muluken i wybiera dwie chętne osoby (nie zdradza na tym etapie szczegółów, jakie będą miały zadanie, dzięki temu unikamy przekrzykiwania i poczucia straty). Informuje, że kiedy tylko dzieci usłyszą, że mają coś wspólnego ze swoją rówieśniczką - tj. np. wykonują taką samą czynność w ciągu dnia, mają takie same obowiązki lub sposób spędzania wolnego czasu, mają wykonać określony gest. Tu OU pokazuje gest wkręcania żarówki, prosi dzieci, żeby również przeciwiczyły ten gest.</p> <p>Następnie tłumaczy dwóm wybranym chętnym osobom, że ich zadaniem będzie zakresić na flipcharcie wspólne dla wszystkich dzieci czynności.</p>		<p>podkreślających czynności wypisane na tablicy warto zmienić po pierwszej rundzie/liście</p> <p>W klasie I dzieci dopiero uczą się czytać, dlatego mogą sobie nie poradzić z zakreszaniem tych czynności, które są wspólne dla dzieci w klasie i ich rówieśników/czek -autorów/ek listów. Tutaj z pomocą może przyjść nam nauczyciel/ka lub to, że czynności będą zapisane w formie rysunków/symboli.</p> <p>Uwaga - można przeczytać jeden list zamiast dwóch, jeżeli czujemy, że dzieci zaczynają się nudzić bądź brakuje nam czasu.</p>
--	--	---	--	--

		<p>OU czytając listy wyświetla zdjęcia ich autorów/rek na projektorze.</p> <p>OP przed przeczytaniem następnego listu rówieśnika z Rosji- Saszy, proponuje zabawę ruchową.</p> <p>Dzieci wstają i grupowo odgrywają czynności z tablicy „gotowanie, skakanie, wędrowanie, mycie rąk, noszenie wody” 1 raz standardowo, 2 raz w zwolnionym tempie, 3 raz w najbardziej ekspresowym tempie.</p> <p>Następnie, jeśli dzieci są zainteresowane pokazuje dzieciom miasto, z którego pochodzi Sasza na google maps oraz jaką drogę musiałyby przebyć, żeby spotkać się z nim osobiście. Podczas słuchania listu, dzieci mają to samo zadanie do wykonania, co w przypadku historii Muluken.</p> <p>OP pyta się OU, co łączy ich z dziećmi z innych części świata. Jeszcze raz zakreśla lub wskazuje odpowiedzi zapisane na tablicy.</p> <p>Jeżeli czas na to pozwala może dopytać: czy zdarzyło Wam się bawić z kimś z innego kraju i mówiliście w innych językach? Jak to wyglądało? Co ułatwiło Wam komunikację? Jak czuliście się na początku takiego poznania i zabawy, a jak na jej koniec? Można doprecyzować, że dzieci z różnych krajów nie potrzebowały znać wspólnego języka, gdyż zabawa była ich wspólną płaszczyzną porozumienia.</p>		
5 minut	<p>Zakończenie z Globusem</p> <p>Utrwalenie informacji, z jakiego kraju i kontynentu pochodzą autorzy/rki przeczytanych listów w</p>	<p>Rundka z globusem</p> <p>OP prosi OU, żeby usiedli w okręgu. Następnie informuje, że jeszcze raz sprawdzimy skąd pochodzą autorzy/rki listów. Pokazuje palcem wybrany kraj i prosi, żeby każde następne dziecko w kręgu podało globus następnej osobie wskazując jej miejsce zamieszkania danego</p>	<p>Globus</p> <p>opcjonalnie: mapy konturowe świata (można zaznaczyć Etiopię i Rosję)</p>	

	poprzednim ćwiczeniu i podsumowanie zajęć	<p>autora/rki listu.</p> <p>OP odwołuje się do celów warsztatów, krótko podsumowuje co wydarzyło się na zajęciach a następnie informuje , że jest dla niego/jej ważne, by dowiedzieć, co sądzą o tych zajęciach.</p> <p>OU zadaje pytanie grupie:</p> <p>1. Jakie były te zajęcia? (dopytujemy: ciekawe, nudne, trudne, łatwe, fajne? można też prosić o ustawienie się w wybranym miejscu przypisanym do danej odpowiedzi = np. jeśli ciekawe ustawiamy się pod oknem itp.)</p> <p>2. Czego nowego dowiedziałeś się na zajęciach? Jeśli dużo było rzeczy nowych - ustawiamy się np. na jednym końcu sali, jeśli trochę nowych - po środku, jeśli w ogóle nic nie było nowego - na drugim końcu sali.</p> <p>3. Jaki jest dla Ciebie świat? Czy chciałbyś/łabyś go bardziej poznać/odkryć?</p>		
--	---	--	--	--

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik A:

Zdjęcia: flickr.com, all creative commons

Załącznik B

Listy dzieci zaczerpnięto z publikacji Your World My World opracowanej przez brytyjską organizację OXFAM

<http://www.oxfam.org.uk/education/resources/your-world-my-world>

Historia Muluken, Etiopia

Nazywam się Muluken i mam 7 lat. Mieszkam w wiosce zwanej Gerba Sefer, która jest położona wysoko w górach, w Etiopii. Blisko mojego domu znajduje się kanion. Chodzimy tam z moją siostrą i przyjaciółmi. Wspinamy się na skały, skąd można patrzeć w dal na wiele kilometrów i obserwujemy żyjące daleko małpy.

Mieszkam z moim tatą, moją starszą siostrą Esketsenaf i moją młodszą siostrą Mekdes. Moja babcia również mieszka z nami. Babcia jest wyjątkowa, ponieważ gotuje dla nas wszystkich i dba o nasz dom. Moja mama pracuje jako nauczycielka w szkole, która znajduje się 20 kilometrów od naszego domu. Trudno jest jeździć tak daleko do pracy każdego dnia, dlatego mama przyjeżdża do domu na weekendy i święta. Mój wujek i jego rodzina mieszkają niedaleko. Spotykamy się codziennie. Czasami wujek pozwala mi jeździć na mule, który do niego należy. Moja kuzynka Zebawork jest dla mnie jak starsza siostra. Kolejną ważną osobą, która mieszka niedaleko mojego domu jest sołtys/najstarszy mieszkaniec wioski. Jest bardzo stary i mądry, a także miły dla nas, dzieci.

W mojej wiosce bardzo łatwo jest znaleźć kogoś, kto przyłączy się do wspólnej zabawy. Moją ulubioną grą jest ta, w której bawimy się w „sklep”. Gramy także w grę zwaną „Segne maksegno”. To znaczy „poniedziałek i wtorek” i jest to rodzaj gry w klasy.

W tym roku po raz pierwszy poszłam do szkoły. Każdego dnia po śniadaniu chodzę tam z moją siostrą. Dojście zajmuje nam około 15 minut. Jestem w szkole od 7.30 rano do 12.30. Popołudniami do szkoły przychodzi inna grupa dzieci na drugą zmianę, ponieważ klasy są zbyt małe, aby wszyscy uczniowie/uczennice mogli/mogły się pomieścić w tym samym czasie.

Wiele dzieci w ogóle nie chodzi do szkoły, ponieważ ich rodzice mają gospodarstwo. Kiedy przychodzi czas orania ziemi lub żniw dużo dzieci jest potrzebnych do pracy na polu.

W moim domu nie ma bieżącej wody, dlatego jednym z moich obowiązków jest przynoszenie do domu czystej wody ze studni. Zawsze myjemy ręce przed jedzeniem. Innym moim obowiązkiem jest zbieranie drewna na opał. Przed pójściem spać, lubię rysować. Kiedy moja mama jest w domu lubię się do niej przytulać przed snem, a ona wtedy pije gorącą herbatę.

Historia Saszy

Nazywam się Sasza. Mam 8 lat i mieszkam w krainie zwanej Syberią, która znajduje się na terenie Rosji. Syberia zajmuje bardzo duży obszar, ale mieszka w niej niewielu ludzi, ponieważ w zimie jest tutaj bardzo zimno. Dlatego właśnie musimy ubierać się bardzo ciepło.

Mieszkam z moją mamą i ojczymem, moim bratem Vanya oraz moją siostrą Yulya. Moja babcia, którą nazywamy Babuszką, także mieszka z nami. Mam dwa zwierzątka – kota Pushok (co znaczy Puszysty) oraz psa Filka.

Mojego ojczyma z powodu pracy często nie ma w domu i od kiedy jestem najstarszym chłopcem w domu, dużo pomagam. Każdego poranka wstaję bardzo wcześnie. Pomagam w opiece nad Yulyą, pomagając jej się ubrać. Również pomagam w innych pracach w domu. Co dwa dni przynoszę wodę ze studni. Vanya często mi pomaga, co sprawia, że praca jest o wiele łatwiejsza. Pożyczamy sanki od naszego sąsiada, ponieważ bańki na mleko, które napełniamy wodą, są bardzo ciężkie. Musimy razem współpracować, by móc przynieść wodę z powrotem do domu. Zabieramy ze sobą Filka. Zimą odśnieżam także drogę do domu i przynoszę drewno na opał.

Chodzę do szkoły, która nie jest daleko. Często biegnę do niej, tak by wyprzedzić pozostałe dzieci i zaskoczyć nauczyciela, że jestem pierwszy w szkole. W mojej klasie jest 14 dzieci. Lubię czytać historie, a podczas przerw grać w „berka” i „ciuciu babkę”.

Po szkole, pomagam przygotować obiad. Jemy około 15.30. Jestem bardzo dobry w gotowaniu. W szczególności lubię przyrządzać naleśniki, które potem jemy z dżemem.

Życie na Syberii jest różne latem i zimą. W zimie, moją ulubioną zabawą jest robienie domku ze śniegu razem z Vanyą. Ulepienie domku ze śniegu zajmuje prawie cały dzień. W jego środku wykładam wszystkie ściany, a potem lepię małe stoły, krzesła i łóżka ze śniegu.

ŹRÓDŁA I MATERIAŁY DODATKOWE

Listy dzieci zaczerpnięto z publikacji Your World My World opracowanej przez brytyjską organizację OXFAM
www.oxfam.org.uk/education/resources/your-world-my-world